

Kommunfullmäktiges jämställdhetsutskott

Tid: Torsdagen den 12 februari 2026 kl. 09:00-10:00

Plats: Saluten

Beslutande: Charlotta Westerlund (S), ordförande
Anna-Karin Sjölander (C), vice ordförande
Ari Leinonen (S)
Mehrana Bassami (S)
Alireza Mosahafi (M)
Linda Lotare (V)
Josefin Gustafsson (M) tj ers för Maria Lindvall (-)(L)

Övriga deltagare: Se sidan två

Utses att justera: Anna-Karin Sjölander

Sekreterare: *digital signering* §§ 10-13
Sofia Gustafsson

Ordförande: *digital signering*
Charlotta Westerlund

Justerare: *digital signering*
Anna-Karin Sjölander

BEVIS**Justerat protokoll har offentliggjorts genom anslag**

Organ: Kommunfullmäktiges jämställdhetsutskott

Sammanträdesdatum: 2026-02-12

Anslaget har satts upp: 2026-02-13

Anslaget tas ner: 2026-03-09

Förvaringsplats: Kommunkansliet

Underskrift:
Sofia Gustafsson

Övriga deltagare

Ej tjänstgörande ersättare

Jan Lundberg (S)

Tobias Holmbom (V)

Mariam Salem (MP)

Lucas Nilsson (KD)

Tjänstemän

Annika Dalén, utvecklingsstrateg jämställdhet

Linda Gustafsson, jämställdhetsstrateg

Sofia Gustafsson, nämndsekreterare

§ 10

Diariernr: KS-2026/00147

JUSK aktivitetsplan och budget 2026

Beslut

Jämställdhetsutskottet beslutar

Att godkänna förslag till aktivitetsplan 2026

Att godkänna förslag till budget 2026

Reservation

Moderaterna reserverar sig till förmån för eget yrkande.

Ärendebeskrivning

Förslag till aktivitetsplan för Jämställdhetsutskottet 2026

Jämställdhet i ordinarie styr- och ledningsstruktur

1. Säkerställa och följa upp att övergripande frågor har en genusanalys som underlag inför kommunfullmäktige
2. Följa upp nämndernas arbete med det övergripande inriktningsmålet att skapa förutsättningar för kvinnor och män att ha samma makt att forma samhället och sina egna liv
3. Ge inspel och expertstöd för att säkerställa ett jämställdhetsperspektiv i strategiska processer
4. Förankra och stötta implementering av antagen Policy för jämställdhetsarbete i nämnder och förvaltningar
5. Årlig återrapport till kommunfullmäktige kring utskottets arbete

Ökad kunskap innebär medvetna beslut

6. Stötta verksamheter för ett hållbart och långsiktigt jämställdhetsarbete med förståelse för könsmaktsordningen och hur den samspelar med andra maktstrukturer
7. Verka för att minst en ny verksamhet per år initierar alternativt fördjupar jämställdhetsarbete
8. Följa och uppmärksamma frågor om arbetets organisering och andra centrala personalfrågor ur ett jämställdhetsperspektiv
9. Genomföra eller samverka i genomförandet av minst två större utåtriktade arrangemang med fokus på aktuella jämställdhetsfrågor

Innovation och partnerskap gör skillnad

10. Ansöka om minst ett externt finansierat projekt där jämställdhet är en bärande del
11. Utveckla och/eller bibehålla samverkan med relevanta aktörer på lokal, regional, nationell och internationell nivå för att stärka arbetet med jämställdhet inom samtliga politikområden
12. Positionera och synliggöra Umeå kommuns jämställdhetsarbete internt och externt

Systematiskt utmana och ifrågasätta könade maktrelationer i arbetet med hållbar utveckling

13. Stötta arbetet för klimatneutralitet samt hållbar mobilitet och en jämställd och rättvis omställning
14. Fortsätta arbete med jämställd stadsplanering och metoden Det könade landskapet
15. Aktiviteter kopplade till det sjätte jämställdhetspolitiska delmålet: Mäns våld mot kvinnor ska upphöra

Förslag till budget för jämställdhetsutskottet 2026

<u>Jämställdhet i ordinarie styr- och ledningsstruktur</u>	
1. Säkerställa och följa upp att övergripande frågor har en genusanalys som underlag inför kommunfullmäktige	0 kr
2. Följa upp nämndernas arbete med det övergripande inriktningsmålet att skapa förutsättningar för kvinnor och män att ha samma makt att forma samhället och sina egna liv	0 kr
3. Ge inspel och expertstöd för att säkerställa ett jämställdhetsperspektiv i strategiska processer	20 000 kr
4. Förankra och stötta implementering av antagen Policy för jämställdhetsarbete i nämnder och förvaltningar	90 000 kr
5. Årlig återrapport till kommunfullmäktige kring utskottets arbete	0 kr
<u>Ökad kunskap innebär medvetna beslut</u>	
6. Stötta verksamheter för ett hållbart och långsiktigt jämställdhetsarbete med förståelse för könsmaktsordningen och hur den samspelar med andra maktstrukturer	250 000 kr
7. Verka för att minst en ny verksamhet per år initierar alternativt fördjupar jämställdhetsarbete	50 000 kr

8. Följa och uppmärksamma frågor om arbetets organisering och andra centrala personalfrågor ur ett jämställdhetsperspektiv	0 kr
9. Genomföra eller samverka i genomförandet av minst två större utåtriktade arrangemang med fokus på aktuella jämställdhetsfrågor	100 000 kr
<u>Innovation och partnerskap gör skillnad</u>	
10. Ansöka om minst ett externt finansierat projekt där jämställdhet är en bärande del	150 000 kr
11. Utveckla och/eller bibehålla samverkan med relevanta aktörer på lokal, regional, nationell och internationell nivå för att stärka arbetet med jämställdhet inom samtliga politikområden	40 000 kr
12. Positionera och synliggöra Umeå kommuns jämställdhetsarbete internt och externt	40 000 kr
<u>Systematiskt utmana och ifrågasätta könade maktrelationer i arbetet med hållbar utveckling</u>	
13. Stötta arbetet för klimatneutralitet samt hållbar mobilitet och en jämställd och rättvis omställning	0 kr
14. Fortsätta arbete med jämställd stadsplanering och metoden Det könade landskapet	20 000 kr
15. Aktiviteter kopplade till det sjätte jämställdhetspolitiska delmålet: Mäns våld mot kvinnor ska upphöra	90 000 kr
	850 000 kr

Beredningsansvariga

Linda Gustafsson, jämställdhetsstrateg

Annika Dalén, jämställdhetsstrateg

Jämställdhetsutskottets beslutsordning

Yrkanden

Alireza Mosahafi (M) för Moderaterna – Avslag på följande:

1,6,9,10,12,13 och 14

Ändring 11: Sätta punkt efter jämställdhet

Linda Lotare (V) – avslag på Moderaternas yrkande och bifall till tjänsteskrivelsens förslag.

Anna-Karin Sjölander (C) – avslag på Moderaternas yrkande och bifall till tjänsteskrivelsens förslag.

Charlotta Westerlund för Socialdemokraterna - bifall till tjänsteskrivelsen förslag.

Propositionsordning som godkänns

Tjänsteskrivelsens förslag mot Moderaternas förslag.

Ordförande finner att jämställdhetsutskottet beslutar enligt tjänsteskrivelsens förslag.

Reservation

Moderaterna reserverar sig till förmån för eget yrkande.

§ 11

Diariernr: KS-2026/00132

JUSK Yttrande över remiss mobilitetsnorm

Beslut

Jämställdhetsutskottet beslutar

Att godkänna förslag till yttrande

Reservation

Moderaterna reserverar sig mot beslutet. *Se Beslutsordning för motivering till reservationen.*

Ärendebeskrivning

Ett förslag till mobilitetsnorm har beretts av strategisk utveckling, detaljplan, bygglov, gator och parker samt UPAB.

Bakgrund till den föreslagna mobilitetsnormen är att Umeå kommun arbetar för en stadsutveckling med människan i centrum där korta resvägar, levande stadsmiljöer och närhet till vardagliga funktioner är centrala element. Översiktsplanens strategier sätter ramarna för denna utveckling där komplettering av befintlig bebyggelse och en ökad täthet är bärande principer. Parkering är en central fråga i samhällsbyggnadsprocessen och ett styrmedel där kommunen har rådighet. Genom att arbeta för att behovsanpassad antalet parkeringsplatser samtidigt som hållbara färdsätt premieras kan Umeåbornas behov av att äga egen bil minska. På så vis ges förutsättningar för en hög tillväxttakt samtidigt som gröna transportslag främjas.

Mobilitetsnormen ska ersätta den tidigare parkeringsnormen. Förslaget till mobilitetsnorm innebär att istället för ett fokus på enbart parkering för bil så har den fokus på mobilitet när behov av parkeringar ska tillgodoses. Behov av parkeringar bygger på en analys av tillgänglighet till mobilitet på olika geografiska platser (ex tillgång till kollektivtrafik).

Byggaktörer kan minska behovet av parkeringsplatser med upp till 40% genom att tillskapa mobilitetslösningar (ex. bilpool). I den föreslagna mobilitetsnormen finns också regleringar kring krav på cykelparkeringar.

Jämställdhetsutskottets yttrande

Jämställdhetsutskottet ser positivt på det nya förslaget på mobilitetsnorm och det bredare perspektiv som normen innebär i att gå från att handla om parkeringar till att handla om mobilitet. Att skapa förutsättningar för att stärka hållbart resande gynnar som regel gruppen kvinnor då de idag reser mer hållbart (RVU, Umeå kommun, 2023). I Umeå äger män dubbelt så många bilar som kvinnor och reser längre sträckor med bil och flyg. Ett fokus på mobilitet och inte endast bil och parkering och de eventuella förändringar som detta innebär därför troligt en större förändring för gruppen män, eftersom deras resmönster är mer bilberoende. Det kan uppfattas som en förlust av privilegier (tillgång till parkering vid eget boende, snabb rörelsefrihet) och utlösa ett motstånd kopplat till maskulinitetsnormer där bilen spelar en viktig roll. På sikt är det centralt och i linje med andra satsningar som pågår på Umeå kommun att gruppen män förändrar beteende i relation till resor och i högre utsträckning använder hållbara färdssätt. Detta för att Umeå kommun ska klara av att nå sina mål vad gäller klimatneutralitet och minska klimatutsläpp i den nivå som är nödvändig samt för att nå ett mer jämställt resande där olika gruppers resande underlättas. Som fastslaget i Umeå kommuns policy för jämställdhet (antagen KF 2025) så berör och upprör ett ifrågasättande av maktfördelning, privilegier och inflytande.

I en jämförelse med Malmös parkerings och mobilitetsnorm går att se att den möjliggör för noll parkeringar i bra lägen där Umeås förslag möjliggör en minskning med upp till 40%. Malmö och Umeå är två av Europas 100 pilotstäder för klimatneutralitet. I Umeå är utsläpp från (person)transporter ett utpekat område att arbeta med. Här ser jämställdhetsutskottet att förutsättningar därför finns att arbeta ytterligare med att reducera behovet av tillgång till egen bil genom att ex. likt Malmö tillskapa en mobilitetsnorm som möjliggör för noll parkeringar i lägen där mobilitet kan tillgodoses på annat sätt än genom ägande av egen bil. Undantag från detta är tillgång till parkering för personer med särskilda behov, till exempel personer med funktionsnedsättning.

Jämställdhetsutskottet vill även lyfta frågan om det är nog att allokera 5% av cykelparkeringarna till större cyklar eller om detta är något som behöver utökas.

Jämställdhetsutskottet ser att här finns förutsättningar för Umeå att gå före och visa på hur ett jämställdhetsperspektiv behöver arbetas in i mobilitetsnormen och vill göra medskicket i att det fortsatta arbetet se över ex. riktlinjer för mobilitetshubbar för att säkerställa att dessa platser känns trygga och tillgängliga att använda för olika grupper av invånare. 7 av 10 hushåll i Umeå är hushåll utan (hemmavarande) barn och ensamhushåll är den vanligaste hushållstypen i Umeå. Större satsningar på kollektivtrafik, gång och cykel kan minska kostnader och öka självständighet för gruppen ensamhushåll som också i lägre utsträckning än hushåll med flera vuxna i dagsläget äger bil.

Umeå kommuns resvaneundersökning (2023), representativ för Umeå kommuns befolkning, visar att endast 15 procent av Umeåbor anser att biltrafik är det färdmedel som ska prioriteras högst i planeringen. 43 procent anser att cykel bör prioriteras högst.

Beslutsunderlag

Mobilitetsnorm för Umeå kommun, remissversion 2025-10-24

Beredningsansvariga

Linda Gustafsson

Annika Dalén

Jämställdhetsutskottets beslutsordning

Yrkanden

Alireza Mosahafi (M) för Moderaterna – ändring av tjänsteskrivelsen genom att förslaget om att införa en mobilitetsnorm i Umeå kommun avstyrks.

Linda Lotare (V) – bifall till tjänsteskrivelsens förslag.

Charlotta Westerlund (S) för Socialdemokraterna – bifall till tjänsteskrivelsens förslag.

Propositionsordning som godkänns

Tjänsteskrivelsens förslag mot Moderaternas förslag. Ordförande finner att jämställdhetsutskottet beslutar enligt tjänsteskrivelsens förslag.

Reservation

Moderaterna reserverar sig mot beslutet med motiveringen:

”Moderaterna delar ambitionen om ett mer hållbart resande och ser positivt på åtgärder som stärker möjligheterna att resa med cykel, gång och kollektivtrafik. Jämställdhet handlar dock också om att säkerställa likvärdiga förutsättningar i vardagen. Ett styrmedel som kraftigt begränsar tillgången till bilparkering riskerar att slå ojämställt mot grupper som saknar reella alternativ till bilen.

Enligt tjänsteskrivelsen kan upp till 40 procent av parkeringsplatserna vid nybyggnation ersättas av så kallade mobilitetsåtgärder, såsom bilpooler eller cykelinfrastruktur. Moderaterna bedömer att detta riskerar att försämra vardagen för grupper som är beroende av bilen och som inte har möjlighet att ersätta bilresor med andra färdstätt.

Detta gäller särskilt barnfamiljer, ensamstående föräldrar, äldre, personer med funktionsnedsättning samt personer med obekväma arbetstider eller boende i områden med bristande kollektivtrafik. För dessa grupper är bilen ofta en nödvändighet för att vardagen ska fungera. Att minska tillgången till parkering förändrar inte behovet av bil, men ökar den tidsmässiga och ekonomiska belastningen.

Moderaterna ser även problem ur ett jämställdhetsperspektiv i förslaget att öka det acceptabla gångavståndet mellan parkering och bostad från 300 till 400 meter. Förlängda avstånd riskerar att få särskilt negativa konsekvenser för äldre, personer med nedsatt rörelseförmåga samt personer med omsorgsansvar, där kvinnor fortsatt är överrepresenterade. Vidare vill Moderaterna framhålla att tillgång till bil och parkering i många fall är avgörande för möjligheten att kombinera arbete, familjeliv och omsorgsansvar. En planering som försvårar detta riskerar att förstärka snarare än minska ojämställda livsvillkor.

Sammanfattningsvis yrkar Moderaterna i Jämställdhetsutskottet att tjänsteskrivelsens förslag om mobilitetsnorm avstyrks, då en

parkeringsnorm inte kan ersättas av en mobilitetsnorm utan att det leder till ökade ojämlikheter och försämrad tillgänglighet för grupper som är beroende av bilen i sin vardag”

Beslutet ska skickas till

Elin Lindqvist, strategisk utveckling

§ 12

Diariernr: KS-2026/00052

JUSK uppdatering av uppföljning av jämställdhetsskrivningar i nämndernas verksamhetsplaner 2026 och jämförelse mellan 2023-2026

Beslut

Jämställdhetsutskottet har tagit del av informationen

Ärendebeskrivning

Genomgång av nämndernas verksamhetsplaner för 2026 med fokus på formuleringar kring jämställdhet och jämställdhetsmål i beskrivningen av grunduppdrag, nämndspecifika mål och strategier, nämndens aktiviteter i relation till program och inriktningsmål, jämställdhetsrelaterade tilläggsuppdrag, samt utmaningar och möjligheter på 3–5 års sikt. För de nämnder som är tilldelade inriktningsmålet för jämställdhet anges även hur nämnden planerar för det tillskott av medel för utvecklingsarbete som beslutades i planeringsdirektivet för 2026.

Genomgången är gjord av de verksamhetsplaner som respektive nämnd publicerar. Många nämnder har dessutom interna aktivitets- och handlingsplaner eller andra former av bilagor som inte är publicerade tillsammans med verksamhetsplanen. Dessa ingår inte i denna genomgång.

Denna sammanställning är uppdaterad med personalnämndens verksamhetsplan som saknades vid jämställdhetsutskottets föregående sammanträde.

En jämförelse mellan åren 2023-2026 och sammanställd. Jämförelsen visar på en ökning från 2023 till 2026.

Umeå kommun

Sammanträdesprotokoll

Kommunfullmäktiges jämställdhetsutskott 2026-02-12

Beslutsunderlag

Uppföljning VP 2026

Beredningsansvariga

Annika Dalén

§ 13

Diariennr: KS-2026/00056

JUSK Informationer 2026-02-12

Beslut

Jämställdhetsutskottet beslutar

att utskottet har tagit del av informationen

Ärendebeskrivning

Vid sammanträdet informerar Annika Dalén och Linda Gustafsson om aktuella händelser;

- Åtgärder Svenska rallyt; informationsinsatser om sexköpslagen. Kommunen samverkar med bland annat Kvinnojouren, Polisen.

Elektroniska underskrifter

Det här dokumentet har skrivits under elektroniskt av de personer som listas i signaturpanelen.

Underskrifterna uppfyller kraven för avancerad elektronisk underskrift enligt definitionen i eIDAS (EU:s förordning 910/2014).

Äktheten kan valideras enligt internationella standarder i en valideringstjänst som uppfyller förordningen. Validering kan exempelvis göras här: <https://validate.signport.se/>

Där finns även information om hur validering kan göras i Adobe Acrobat Reader.

Notera, om dokumentet skrivs ut på papper, eller 'skrivs ut' till ett nytt PDF-dokument, följer de elektroniska underskrifterna inte med. Endast det elektroniskt underskrivna originaldokumentet kan valideras.